

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 312 (3444) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Összehívták szombatra a képviselőház külügyi bizottságát

Rajniss Ferenc és még három szélső jobboldali képviselő kérte az összehívást. Élénk érdeklődés mellett folyik a felsőházban a költségvetés vitája

A Pest írja: A képviselőház bármely bizottságát a házszabályok értelmében össze kell hívni, ha legalább négy bizottsági tag ilyen kívánságot terjeszt elő. A külügyi bizottság összehívását Rajniss Ferenc és három másik szélsőjobboldali képviselő kérte. A kérésnek az elnök eleget tett és intézkedett, hogy a Ház külügyi bizottságát szombat délelőtt összehívják. Az összehívás megokolását, hti szerint Rajniss Ferenc terjeszti elő.

Budapest. (MTI.): A képviselőház esütörtöki ülésén folytatták a kormányának adott gazdasági felhatalmazás további meghosszabbításáról szóló javaslat tárgyalását. Bodnár Sándor (Erdélyi Párt) az első felszólaló hangzott, hogy mint falusi kisgazda elsősorban mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozik. A földhözjuttatás során nagyon kell vigyáznunk arra, — mondotta — hogy a földet kinek juttatjuk, mert a szaktudás hiánya és a hanyag gazdálkodás miatt a föld terméketlenné válik és ezzel megnehezíti a közellátást. Nagy elismeréssel emlékezett meg az EMGE román megszállás alatti működéséről. Az EMGE nevelte a magyar kisgazdákat, különböző tanfolyamok és gyakorlati előadások tartásával. Elősegítette a szervezkedést és a korszerű gazdálkodást, valamint a kisgazdák gazdasági felszerelésének beszerzését. Sürgette azután, hogy a földhözjutottak részére adjanak hosszú lejáratú kölcsönöket. Végül az egyke és egyes kérdésekről beszélt. A nemzetiségekkel körülvetett magyarság érdeke, hogy megmaradjon a magyar faj. A szörvénykérdésben helyre kell hozni az elmulasztottakat, azután kerülete ügyeiről beszélt. A javaslatot elfogadta.

A termelés folytonosságára kell törekedni

Budapestről jelentik: A felsőház ülését röviddel 10 óra után nyitotta meg Perényi Zsigmond báró elnök. Az állami költségvetés általános tárgyalásának első szónoka Harsányi Pál református esperes volt, aki teljes bizalommal van a kormány iránt, mert látja, hogy rendkívül sokat tett a köz érdekében. Kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a lelkészek részére is adja meg a tanítósághoz hasonló kedvezményes elbánást az utazásban.

A kultuszminiszterhez fordult azzal, hogy az érdemessé vált tanítók részére tekintet nélkül arra, hogy felekezetiük vagy államiak, tegye lehetővé a VII-ik fizetési osztályba való bejutást. A költségvetést elfogadta.

A következő szónok Schandl Károly volt. A termelés — úgymond — attól függ, hogy a mezőgazdaság tudja-e teljesíteni kötelességét? A termelés politikája szorosan összefügg az értékesítéssel. A pénzügyminiszter helyesen cselekedett, amikor nem akarta az árakat az egész vonalon rögzíteni. A tisztviselők megsegítését helytelennek tartja anyagi eszközökkel, inkább a közellátásban elérhető könnyítéseket ajánlja e helyett. A másik különösen sújtott réteg a magyar gazda. Itt egyöntetűen azt a kívánságot tapasztalta, hogy ne emeljék fel az ipari árakat. A magyar me-

zőgazda nincsen azon az állásponton, hogy a földművelésben újításokkal foglalkozzék. A mai idő nem alkalmas az újításokra és a mezőgazdaság fejlesztésére. Inkább a termelés folytonosságára kell törekedni. Szomorúan tapasztalta a kis- és középbirtokosok számának csökkenését. Kérte a kisgazdák megsegítésének előmozdítását. A háború után bizonyára agrárválság következik be. Bennünket ettől csak az állattenyésztés menthet meg. Helyeslően nyilatkozott a földművelési kormányzat állattenyésztési politikájáról.

A közellátási politika sikereit méltatva utalt a jó termésre. A pontrendszer bevétele szerint csak július elején dőlhet el. Az ellátatlanok számának csökkentésére azt ajánlja, hogy könnyítsék meg a bőséggel rendelkező önellátók fellegének városbajutását. A köz-

vetítőkereskedelem kikapcsolását kérte a termelő és fogyasztó egymáshoz történő közelebbhozatalával.

A lelkiegységről beszélt azután. A miniszterelnök érdemének tudja be, hogy sikerült a nemzetet viszszerteríteni a keresztény és magyar nemzeti egység útjára. A felsőház minden oldalán nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Krámer Gyula emelkedett szólásra.

A társadalmi erők szerveztségének fontossága

Esztergomból jelentik: (MTI) Szerdán délelőtt Esztergomba érkezett Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter, a társadalmi egyesületek együttműködésének alakuló ülésére. A társadalmi erőknek az állami életben megnyilvánuló fontos szerepéről beszélt. Hangsúlyozta, hogy 1918-ban nem következett volna be az összeomlás, ha a háborúsvesztés felismerésének súlyos pillanatában az állami szervezet működését szervezett társadalmi erők segítették volna.

További fejtegetésében a társadalmi együttműködés teendőit vázolta, különös tekintettel arra, hogy a mai magyar társadalom magatartásában is kifejezésre kell juttatni a helytállást, a kemény elhatározást, ami adott pillanatban a magyarságot — bármi történjék a nagyvilágban — mindig erőssé teszi helyzete megtartására és hivatásának betöltésére.

Churchill találkozik a menekült görög kormány elnökével

Milyen feltételhez kötik Lengyelországnak a cseh-szovjet egyezményhez való csatlakozását

Lisszabonból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat a kairói rádióra hivatkozva közli a görög hírszolgálat szerda esti jelentését, mely szerint Churchill pénteken találkozik Cuderosz görög miniszterelnökkel. A kairói rádió szerint a két államférfi különböző Nagybritanniát és Görögországot közösen érdeklő kérdést tárgyal meg. Különösképpen Görögország háborús részvételének szerepéről tárgyalnak a lezajlott értekezletek világánál.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A londoni Times diplomáciai tudósítója az orosz-lengyel kapcsolatokkal foglalkozva megállapítja, hogy Nikolajcsik lengyel miniszterelnök és Romer külügyminiszter rövidesen ismét találkozik Eden angol külügyminiszterrel. Miután szerdán a lengyel emigráns kormány megvitatta az egész ügyet, a két lengyel államférfi közölheti Eden külügyminiszterrel, miként fogják fel a cseh-szovjet szerződést és a jövőendő Lengyelország számára szóló meghívást.

A Times kifejtéi, hogy a szerződés sok előnyt nyújt egy újjáépülő Lengyelország számára, hiszen újabb kelet felé irányuló

német törekvés ellen akar gátat emelni. Egy feltétel teljesüléseig azonban minden függőben marad. Ez a feltétel az, hogy visszaállítsák a kapcsolatokat Oroszország és Lengyelország között. Az alatt a 8 hónap alatt, amíg a két állam között szüneteltek a diplomáciai kapcsolatok, Réttyent lehetett megfigyelni. Először azt hogy minden meggondolás mellett szól, hogy Lengyelország éljen barátságban hatalmas szomszédjával. A második megállapítás, hogy egy megelégedett Lengyelország barátsága Oroszországnak is érdeke. Ennek a két ténynek kell az együttműködés alapjául szolgálnia.

A Times azután rámutat arra, hogy mind Nagybritannia, mint Oroszország biztosította a lengyeleket arról, hogy Lengyelország függetlenségét és erejét visszaállítják. Hozzáfűzi azonban a lap, hogy míg a Szovjet ragaszkodik a keleten történt etnográfiai változások hivatalos elismeréséhez, addig a szövetségesek nem tértek el hivatalosan attól az elvüktől, hogy nagyon korai lenne még bármiféle határmódosítás megvitatása, beleértve a nyugati határ módosítását is. Ezt a kérdést csak alapos tárgyalás és

nyugodt megvizsgálás alapján lehet úgy eldönteni, hogy végleges eredményre és megvitásra vezethessen.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Ripka, a cseh menekült kormány külügyminisztere az angol hírodra jelentése szerint szerdán felszólította Lengyelországot, hogy csatlakozzék a cseh-szovjet szövetséghez.

Amerikában erősen terjed az influenzavajrvány

Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Washingtonból jelentik, hogy az influenzajárvány az Egyesült Államokban is erősen terjedőben van. A betegek száma máris meghaladja az egymilliót, amiből legalább 100.000 beteg jut Washingtonra, ahol a járvány legerősebben dúl. Több gyár kéntelen szüneteltetni a munkát, mert a munkások nagyrésze beteg. A színházak egy része is abbahagyta az előadásokat, mert a színészek és színházi munkások tömegesen betegednek meg.

Elfogott a rendőrség egy fiatal betörőt

Nagyvárad, december 16. Mészáros Imre mészárosmester Ritoók Zsigmond-utca 27. szám alatti lakos jelentette a rendőrségen, hogy az udvar felőli szelölőzető ablak vasrácsának felfeszítése után bemászott valaki az üzletbe és onnan különböző élelmiszereket, 15 kilogramm szalonnát, 5 kilogramm kolbaszt, 5 kilogramm zsírt és a kézipénztárból 15 pengő pénzt ellopott. Ugyanaznap este a Sztaroveszky-utcában lévő árúító bődébő, amely Szücs Lajosné tulajdona 2 kilogramm dióbelet, 2 kilogramm szaloncukrot és 6 kilogramm almát loptak el a tolvajok.

A rendőrség csütörtökön elfogta a tettest egy fiatal korú személyében, aki a lopott holmikat nem szülei lakására, hanem a Sztaroveszky-utcán lévő teniszpálya öltözőjébe rejtette el. A lopott holmikat majdnem hiánytalanul megtalálta a rendőrség. A betörő kiskorút átadják a fiatalkorúak bíróságának.

A rendőrség felhívása a cigánytelep lakóihoz

Arcképes igazolványt kapnak a telep lakói

Nagyvárad, december 16. A rendőrkapitányság vezetője elhatározta, hogy közbiztonsági okokból lajstromozza és arcképes igazolvánnyal látja el a cigánytelep lakóit. A velencei cigánytelepet legnagyobb rendben tartja fenn a cigánybíró, azonban a város más negyedeiben lakó cigányok az ellenőrzésre igen sok okot szolgáltatnak.

A rendőrség felhívja az összes nagyváradai cigányokat, akik még nem jelentkeztek arcképes igazolványukért, haladéktalanul menjenek fel a rendőrség II. emelet 35. számú szobájába. Hozzon mindegyik magával két fényképet és születési anyakönyvi kivonatot. Ha az igazolványok kiállításának határideje elmulik, mindazokat a cigányokat, akiknek nem lesz ilyen igazolványa, kitoloncolják a városból.

Meghívó

A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok, mint a Kereskedők Országos Egyesületének tisztagja, 1943. december 17-én este 6 órakor a Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában (Szent László tér 4. sz., Sas palota I. emelet)

évi rendes közgyűlését

tartja, melyre tagjainkat tisztelettel meghívjuk.

Nagyvárad, 1943. december 2.
Wargha Gyula, Horváth Árpád s. k.,
titkár, miniszteri biztos-elnök

Tárgysorozat:

1. Miniszteri biztos-elnök megnyitja.
2. Titkári jelentés.
3. Zárszámadás előterjesztése.
4. Számvizsgáló jelentése.
5. Felmentvény megadása.
6. Évi költségvetés, előirányzat megállapítása.
7. Alapszabály 30. §-ának a) pontjába körülírt részleges választások.
8. Indítványok.

**Briliánsért, ezüstért
a legmagasabb napiárat fizetek**

Haslinger János óras és ékszerész
Rákóczi-út 8. sz.

Személyi változások a nagyváradai egyházmegyében

A nagyváradai egyházmegyében a közelmúltban a következő személyi változások történtek: Nagyváradon is közismert és tiszteletben álló Kovrig Gyula még az ősszel Békésszentandrásra került hitoktatónak. Most pedig az egyházmegyei hatóság újabb intézkedése folytán önálló hitoktató lett Nagyszénáson. Városunkból még egy munkás és buzgó lelkes távozott: Baumgartner Antal váradvelencei segédlelkész, aki hasonló minőségben Székelyhidra került; utóda Vlagyovits István székelyhidi segédlelkész lett. Arató György sólomskővári hitoktató Békéscsabára, Zsombok Ferenc endrődi segédlelkész Békésszentandrásra, Dáskál István újmisis pedig Endrődre került segédlelkésznek.

Személyi változások a kolozsvári püspöki általános helytartóság területén

A Magyar Tudósító jelenti: Szombathely város képviselőtestülete a város 1900 éves fennállásának fordulóján Dr. Baráth Bélát szentszéki helyettes elnöké és általános ügyhatalmúvá nevezte ki, dr. Szentiványi Róbert teológiai tanár, címzetes kanonok lemondott címzetes kanonoki tisztségéről, Csiby István marosvásárhelyi hitoktatót a KIOE egyházmegyei titkárává nevezték ki. Kihelyezett lelkes beosztást kaptak: Halmos G. Ottó Abafájára, Mészáros Antal C. M. Uzonra, Magdó Mihály magyarigeni kiemesült plébános, c. esperes életének nyolcvanadik évében Marosújváron elhunyt.

Cukorjegyet lopott, beváltotta, a cukrot jópénzért eladta s pulóvert vásárolt

Két hónapi fogházat kapott

Nagyvárad, dec. 16. Voiculescu Szilárd 21 éves, dambovici születésű, nagyváradai napszámos november 7-én lopott kulcs segítségével behatolt Abrudán Sándor Tisza István-úti fűszerüzletébe és onnan 47 kilogrammra szóló cukorjegyet, valamint 27, illetve 96 kilogrammra szóló fehér- és kenyérlisztjegyet vitt el.

A cukorjegy egy részét beváltotta a Zöld Imre fűszerkereskedőnél, majd a cukrot eladta özv. Heller Péternének és Klein Teréznek. A pénzen sötétkék pulóvert vett magának, a többi jegyet pedig visszajadta Abrudán Sándornak. Az ügyből kifolyólag úgy Voiculescu Szilárd, mint Zöld, Hellerné és Klein Terézia ellen eljárás indult.

A mai tárgyaláson a bíróság úgy határozott, hogy csupán a lopás büntetével vádolt Voiculescu ügyét tárgyalja le, míg a másik három vádlott ügyét egyszerű kihágás címen átteszi a rendőrbíróságnak. A bíróság a vádlott beismerő vallomása s'javulási fogadalmá, valamint a sértett kihallgatása után Voiculescut egyrendbeli lopás és sértésében mondotta ki bűnösnek és ezért — az enyhítő szakasz alkalmazásával — kéthónapi fogházra ítélte, amiből, az előzetes letartóztatásban eltöltött 37 napot kitöltőnek vett. Mellékbüntetésként 3 évi hivatalvesztést és politikai jogainak ugyanilyen tartamú felfüggesztését szabta ki a bíróság. Az ítélet jogerős.

Nem érdemes a sebesvonalat lépcsőjén utazni s a jegyvizsgálóval erőszakoskodni

Nagyvárad, dec. 16. Kádár János 24 éves debreceni piaci árus 1943. okt. 26-án ittas állapotban utazott. Érmihályfalva határában, a kocsiból kilépve, a mozgásban lévő sebesvonal lépcsőjére állt s amikor Kulcsár Károly MÁV segédtsízi, jegyvizsgáló felszólította, hogy

jöjjön fel a lépcsőről a kocsí belsőjébe, a felhívásnak nem engedelmesskedett, sőt, amikor Kulcsár megfogta a karját, hogy a kocsiba vezesse, megragadta a MÁV segédtsízi és a kocsí oldalához vágta. Pintér Sándor vonatvezetőt és Munkácsi László MÁV segédtsízi pedig, akik jegyzőkönyv felvétele céljából az ermihályfalvai forgalmi irodába kísérték, megrugta.

Három rendbeli, hatósági közeg elleni erőszak címén emelt vádat a kir. ügyészség Kádár János ellen és ügyét ma délelőtt tárgyalta a nagyváradai törvényszék. A bíróság bü-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Csavargók.

BELVÁROSI: Csizmás kandúr.

CASINO: Bob herceg.

KORONA: Aranypáva.

nősnek mondotta ki Kádárt a vádbeli cselekmény elkövetésében és ezért 2 hónapi fogházra, mint főbüntetésre és 1 évi hivatalvesztésre, valamint politikai jogainak ugyanilyen tartamú felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte jogerősen.

Inzulindrágításért kétévi fegyházra ítétek egy gyógyszerészt

A budapesti törvényszék árdrágító visszaélés büntetése miatt kétévi fegyházra, 20.000 pengő pénzbüntetésre, hét évi hivatalvesztésre és politikai jogok gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésére ítélte Kun Aladár budapesti gyógyszerészt. Egyben eltöltötte a törvényszék háromévi időtartamra közzükségleti cikkekkkel való kereskedéstől. A vizsgálat alapján kiderült, hogy a gyógyszerész meg nem engedett áron adott el inzulint, olyanoknak pedig, akiknek vényük volt, nem igen szolgáltatva ki az előírt orvosságot. A bíróság megállapította, hogy Kun az inzulint a korlátozott rendelkezés kijátszásával szerezte be, tetemes nyereséggel adta tovább. Súlyosbító körülménynek vette a bíróság azt, hogy az árdrágító cselekmény háború idején, fontos, cukorbetegnek ellátásához nélkülözhetetlen közszükségleti cikkel történt.

A bejelentett semmisségi panaszok folytán az ügygel csütörtökön foglalkozik a budapesti bíróság.

Tudja-e Ön...

...hogy a közkeletű felfogással ellentétben nem minden esetben áll az, mintha a primitív emberek igen csekély szókincsrel is beérnék? A Togóban és Dahoméban élő eve törzs szókincse például 16—18.000 szóból áll és ezeknek a szavaknak legnagyobb részét az egész törzs nemcsak ismeri, hanem használja is. Érdekes, hogy a nagy szóbőségtől híres Jókai ezzel szemben csak 16.000 szót használ regényeiben.

A Nagyvárad és Vidéki Ipartestület Elnöksége mély részvétellel tudatja, hogy Darabont Gyula közbecsülésben álló alelnök urunk felesége

Darabont Gyuláné

sz. váradai és Micskei Baranyi Etelka meghalt.

Temetése december 17-én délután 3 órakor lesz a Rulikovszky-úti Steinberger kápolnában. Ez alkalomból felhívjuk az Előjáróság tagjait, valamint iparos társainkat, hogy a temetésen testületileg minél nagyobb számban vegyenek részt.

Ipartestület Elnöksége.

Slobintól délnyugatra erős gyalogsági és páncélos kötelékekkel megkezdte várt támadását a Szovjet

Elkeseredett harcokban teljes elhárító sikereket értek el a németek — Churchill állítólag Washingtonba utazott — Felszólították a lengyel kormányt az orosz-cseh egyezményhez való csatlakozásra

Jugoszláv köztársaság kikiáltását tervezi Tito

Berlinből jelentik: (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távírási Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A kirovgrádi szakaszon a szovjet széles arcvonalon indított támadásait véresen visszavertük. Német páncélos kötelékek a légitámaszpontok hatáson támogatásával ellentámadásba mentek át és megtörték az ellenség ellenállását és néhány betörési helyről kiverték. Ez alkalommal Kirovgrádtól északra egy átmenetileg elvesztett fontos helységet visszafoglaltunk. A Zsitomirtól északra levő térségben csapataink az erősebb ellenséget visszaverték és jelentékeny veszteségeket okoztak nekik. Slobintól délnyugatra a szovjet erős gyalogsági és páncélos kötelékekkel megkezdte várt támadását. — Csapataink elkeseredett harcokban teljes elhárító sikert értek el. Átmenetileg betört ellenséges harcspotyokat ellentámadással visszavettünk. A szovjet ezen a szakaszon különösen súlyos veszteségeket szenvedett és 40 páncélosát keltük. Nyelvétől délre az ellenség új erő odavonása után fokozta nyomását. Kemény harcokban itt is visszavertük a támadásokat és néhány helyi betörést elrezteltünk.

Délolaszországban az ellenség kedden az adriai part mentén keskeny arcvonalon ismét támadott. A brit támadások csak néhány helyen vezettek térfoglalásra egyébként azonban összeomlottak. A betörési helyek körül a harcok még folynak. Német harci repülőgépek egy köteléke a december 14-ére virradó éjszakán megtámadta Bari-t az ellenséges utánpótlás támaszpontját és több találatot ért el a kikötőberendezésekben.

A Földközi tenger térsége felett kedden hét ellenséges gépet lőtünk le.

Anglia nem gondol a Németország elleni bombázás elhalasztására vagy enyhítésére

Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: Az angol alsóházban az elnökök a kormánytól hogy mi a politikája Németország bombázása ügyében. Eden a kérdésre azzal felelt, hogy nem gondolnak a támadások elhalasztására, vagy bármilyen jelentőségi enyhítésére. Ellenkezően Németország bombázása a szövetségesek terveiben igen fontos helyet foglal el.

Súlyos német és finn ágyutüz alatt áll Leningrád központja

Zürich. (Bud. Tud.) Leningrád parancsnoksága megerősítette, hogy a város központja és a külső területek súlyos német és finn ágyutüz alatt állnak. A szovjet katonai parancsnokság ezidő szerint a németek által használt lövedékeket vizsgálja. Nem nyert megerősítést az a stockholmi híresztelés, amely szerint a németek

rakétalövedékeket vagy drótnélküli úton irányított gránátokat használnak.

Washingtonból jelentik: (Bud. Tud.) A hadügyminiszter rendeletére eltávolítják a festéket az amerikai repülőgépekről, miáltal a vadászgépek 7-9 kilóval, a bombázók 32-36 kilóval könnyebbek lesznek és ezáltal sebességük emelkedik.

A bosszú csapása lesz a válasz a Németország elleni terrortámadásokra

Berlin. (MTL) Illetékes helyről közlik, hogy a német álláspontot abban a kérdésben, hogyan fog Németország az angol-amerikai légi terrortámadásokra válaszolni, kétséget kizáró módon megállapították. Efelől vitának helye nincs. Ellenséges részről a védtelen polgári lakosság ellen elkövetett eseményekre egyedül a bosszú csapása lesz a válasz.

Zürich. (Bud. Tud.) Eisenhower tábornok főhadiszállásáról közlik, hogy a harcok mindkét főarcvonalon

alább hagytak. Montgomery még nem kezdte meg főtámadását. Az 5. amerikai hadsereg tevékenysége új hegyi állásainak megszilárdítására irányul.

Tokió. (MTL) A Német TI jelenti: Japán bombázó vadászokot megkezdte a Tinsunkia repülőtere ellen. A támadás során 34 repülőgépet lőttek le, rongáltak meg vagy gyújtottak fel. A japán bombázók tönkre tették az egész repülőteret.

Külön nyilatkozatot adnak ki Washingtonban Finnországra vonatkozóan

Helsinki. (MTL) Hull külügyminiszter nem volt hajlandó nyilatkozni Finnország háborúból való kilépésének elengedhetetlenségéről — jelenti a finn lapok Washingtonból. Ebből arra lehet következtetni, hogy Finnországra vonatkozóan a közeljövőben külön nyilatkozatot adnak ki Washingtonban.

Helsinki. (MTL) Az egyik finn lap vezércikkben foglalkozik a Svenska

Dagbladet megállapításaival Finnország külpolitikai állásfoglalásáról. Kiemeli a stockholmi lap ama véleményét, hogy Finnország igazságért, szabadságáért és függetlenségéért harcol. Minden alkudozás ki van zárva, írja a lap. Ahhoz, hogy a béke gondolatával foglalkozzunk, legalább arra volna szükségünk, hogy nagyjából ismerjük a békefeltételeket.

Németország katonai, valamint gazdasági ereje töretlen

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Göbbels dr német birodalmi miniszter a propagandahivatalok vezetőit ülésre hívta össze és áttekintést nyújtott az elmúlt év politikai és katonai eseményeiről, valamint új irányvonalakat adott a folytatandó gyakorlati munkára. Megállapította, hogy úgy az arcvonal, mint az otthon a most végére hajló esztendőben remélhető súlyos megterhelésnek volt kitéve. A német harcoló katonák úgy az arcvonalon, mint otthon, meghiusították az ellenségnek a megsemmisítésre irányuló szándékát és a légi terrortámadásokkal szemben a német nép egyenesen esdalatraméltó magatartást tanúsított. Az ellenség összeomlását remélt, most

azonban kénytelen megállapítani, hogy tervei meghiusultak. Németország katonai, valamint gazdasági ereje töretlen. Moszkvában, Kairóban és Teheránban kénytelenek voltak megállapítani, hogy nem marad számukra más kivétel út, mint a döntést a szárazföldön, az invázió kísérletével keresni. Ez azonban számukra hatalmas véráldozatot fog jelenteni.

A miniszter ezután a légibábor kérdéseivel foglalkozott és hangzott, hogy a német nép ellenálló erejét a terrortámadások csak megszilárdítják. Az ülésen több bejelentés hangzott el a német hadvezetés időszaki kérdéseiről, valamint az angol-szász légitámadások kérdéseiről.

Churchill Washingtonba utazott?

Stockholm. (MTL) Hol van Churchill? — ez a kérdés foglalkoztatja a londoni közvéleményt, mint Stockholmra jelentik. Eden külügyminiszter keddi beszédében csak annyit közölt, hogy az angol miniszterelnök ismeretlen helyen tartózkodik és fontos munkát végez. Londonban egyes híradások azt állítják, hogy Churchill

követte Rooseveltet Washingtonba. Annyi ki is szivárgott, hogy a miniszterelnök találkozott Francival és Szalázzal. Stockholmban azt tartják a legvalószínűbbnek, hogy Churchill Kairóban marad, hogy ott résztvegyen a balkáni invázió előkészületeiben.

- Hová siet?
- Nagyvarad kiadóhivatalába
- Miért?
- Sietek elővételeim megváltani a legyet

Ráczi Vali előadójátéka

a Református Kulturpalestában

december 20-án este

Zongorán kíséri dr. Veress Nándor, konferál Csák-Cserve-nák József

Szofia. (MTL) Zotov az új azófiai szovjet katonai atlasé megerkezett Szófia-ba. Az újságíróknak kijelentette, hogy útja Moszkvától Szófiáig 25 napig tartott.

Törökország nem készült résztvenni a katonai hadműveletekben

Amsterdamból jelentik: A Német Táv. Iroda jelenti: Mint az angol hírszolgálat Ankarából jelenti, a keddi délutáni három órás minisztertanács után a beuyomás az, hogy Törökország nem készült résztvenni a katonai hadműveletekben.

Istanbulból jelentik: (MTL) A Német Távírási Iroda jelenti: A török sajtó szerdai nagygyűlésének záróülésén értesült a közvélemény a külügyminiszter könnyebb megbetegedéseiről. A nagygyűlésen tolmácsolták az óhajt, hogy minél hamarabb meggyógyuljon.

Genf. (MTL) A Gazette de Lausanne napi megjegyzéseiben azt írja, hogy alig irták alá Benes és Molotov a cseh-orosz egyezményt, máris orosz-török egyezményről beszélnek. Oroszország nyilván harapófoga mozdulatot akar végezni, ami végtelenül megkönnyítene neki, hogy befolyást gyakoroljon Délkelet-Európa többi részére. Ugy látszik, hogy a teheráni értekezletből mint egyetlen nyertes fél Oroszország kerül ki.

Jugoszláv köztársaságot kiált ki Tito?

Stockholmból jelentik: (MTL) A Bulls-iroda londoni értesülése szerint Tito jugoszláv köztársaságot szándékozik kikiáltani.

Genfől jelentik: (MTL) Londonból közlik, hogy Tito tájékoztatta a szövetségeseket arról, hogy nem tárgyal a kairói jugoszláv kormánnyal. A Daily Scatch azt írja, hogy most már bizonyára Péter király is elkészett közeledési kísérletével, mert Tito nem veszi azt tudomásul.

Tokió. (Bud. Tud.) Az angol hírszolgálat szerint lengyel körökben azt hiszik, hogy a lengyel vezetők még e héten valamelyik napon találkozhatnak Eden külügyminiszterrel.

Tíz korosztályt mozgósítottak eddig Estországban

Helsinki. (MTL) Estországban az 1925-ös korosztály behívása után elrendelték az 1921-es korosztály behívását. Eddig tehát tíz eszt korosztályt mozgósítottak.

Nagy elismeréssel szólottak a felsőházban az ország adófizető közönségének pontosságáról és lelkiismeretességéről

Ravasz László: A béke csak akkor lesz béke, ha a kiengesztelődés és megbékülés alapján áll

Budapestről jelentik: A Felsőház kedden kezdte meg a költségvetési törvényjavaslat tárgyalását. Az ülések a késő esti órákban nyulnak és a felszólalások iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A szerdai ülésen Jankovich Béla József gróf a nemzetiségi kérdései szövege hangoztatta, hogy adjunk meg mindent a nemzetiségeknek, amit lehet, anélkül azonban, hogy magyarságunkból egy jótányit is engednénk. Jó, gyors és pontos adminisztrációt kért. A javaslatot nem fogadta el.

Vér Tibor műszaki kérdésekkel foglalkozott és szükségesnek mondta a második műgyetem felállítását.

Egyedi Sándor helytelenül az iskolák hosszabb ideig tartó szüneteltetését — részletesen kitért a tantervi anyag helyzetére és utat arra, hogy a körülmények folytató a tanári és tanítói pályák elnéptelenednek. A költségvetést nem fogadja el.

Jókai-Ihász Miklós beszede befejező részében azt fejtette ki, hogy az ország legnagyobb hadiüzeme a mezőgazdaság. Ennek az üzemnek zavartalan működése érdekében a mezőgazdasági lakosságunk lábballal való ellátása a mezőgazdaság továbbvitelének legelső feltétele. A költségvetést elfogadja.

Wünscher Frigyes a következő felszólaló elismeréssel szólott a pénzügyminiszter szándékáról, hogy a rendkívüli kiadásokat lehetőleg olyan bevételekkel igyekszik fedezni, amelyek megakadályozzák az inflációt. Nagy elismeréssel szólott az ország adófizető közönségének pontosságáról és lelkiismeretességéről. A magyar társadalomnak saját érdekében a pénzügyminiszter segítségére a pénzügyminiszternek abban a törekvésben, hogy az állami terhek, ott ahol az nem feltétlenül szükséges, ne emelkedjenek, illetve csökkenthessék azokat, hogy azzal elejét lehessen venni az állami kiadások további emelkedésének.

A következő felszólaló Ravasz László volt. Beszámolóján hangoztatta, szükséges, hogy minél több bátor, nyugodt és tiszta szempont hangozzék el, mert ha az emberek látják, hogy különböző pártalású emberek a nemzetet érdeklő nagy, alapvető kérdésekben egyetértenek, sokkal könnyebben alakul ki a szabadkőz gondolkodás, amely ilyen nehéz időkben a lelki harcképesség előfeltételeit biztosítja. A továbbiakban hangoztatta, hogy a világháború csak ezután fog csücs-

pontjára jutni. Egyre inkább érzik az emberek, hogy a béke mind közelebb és közelebb jön. A béke azonban csak akkor lesz béke, ha a kiengesztelődés és megbékülés alapján áll a bosszú és a megtorlás helyett, ha bármelyik fél is lesz a győztes, mert ha nem, még nagyobb veszedelmek magvát hintjük el.

Ravasz László a továbbiakban azt fejtette ki, hogy a háború fejlődésével egyre jobban előtérbe lép a békére való átmenet gondolata. A gondolat megerősödésével nő az egyház jelentősége is. Akármilyen katonai megoldása is lesz

a háborúnak, kétségtelen, hogy az egész emberi műveltség romladékain nem marad más intézmény meg, mint a Krisztus egyházai között bensőséges mély megértés uralkodik és együttes munkát akarnak.

Wekerle Sándor elnök ezután napirendi javaslatot tett, amely szerint a felsőház legközelebbi ülését csütörtökön délután tíz órakor tartja és ezen folytatja a jövő évi költségvetésről szóló javaslat általános tárgyalását.

A felsőház ülése 19 óra 20 perckor ért véget.

Szokatlan tömegű röpirat lefoglalását rendelte el a bíróság

A budapesti kir. büntetőtörvényszék vizsgálóbírája egész tömegű röpirat lefoglalásáról intézkedett. Lefoglalták az ismeretlen helyen előállított „Békét, szabadságot, Magyarország népeinek!” című és „Testvéri üdvözléssel a Békepárt” aláírású röpiratot, a „Sorsdöntő időkben állt össze a magyar parlament” kezdetű és ugyancsak „Békepárt” aláírású nyomtatványt. „A világpolitika mult havi története” kezdetű nyilas röpiratot, amely Vágó Pál beszédét tartalmazza, „Az új esztendő küszöbén” kezdetű nyilas nyom-

tatványt, az „Egyetemi polgárok” feliratu röpiratot, a „Világproletárok egyesüljétek” című, „A világháború döntő szakaszba lépett” kezdetű, „Elég volt a háborúból, a nyomorból, a vérből” kezdetű, a „Népfront a háború ellen” kezdetű, a „Mit akar a magyar nemzet” című és „Antinazi Club” aláírású, az „Egyesült nemzetek magyar nyelvű hírei” című és a Szálasi Ferenc egyik beszédét tartalmazó röpiratot. A pécsi kir. törvényszék szintén egész sereg szerbnyelvű sajtótermék lefoglalását rendelte el.

20.000 bekecset, 200.000 méter férfiruhaszövetet, 400.000 darab berliner kendőt és 150.000 pár bakancsot kapnak a mezőgazdák

Budapestről jelentik: A MOT jelentik: Az Országos Mezőgazdasági Kamara közgyűlését gróf Khuen-Héderváry Károly elnök nyitotta meg. Beszédében hangoztatta, hogy a magyar gazda minden nehézség ellenére is megtermelte az ország szükségletét és mindent amire a nemzetnek a közellátás érdekében szüksége volt. A gazda, ha kell, még többet is tesz a magyar jövő érdekében. Tudjuk, — mondotta — hogy az iparicikkek terén nem léphetünk fel túlzott igényekkel, de a minimumra feltétlenül szükség van, mert nélkül a termelés megáll.

Szász Lajos közellátási miniszter emlékedett ezután szólásra és megismételte azt a korábbi kijelentést, hogy a mezőgazdaság a legnagyobb hadiüzem. A kenyér éppen olyan fontos, mint az ágyú, vagy a repülőgép. A termelés előfeltételeit éppen olyan mértékben biztosítani

kell, mint a honvédség felszerelését. A mezőgazdaságot el kell látni a termeléshez szükséges eszközökkel, viszont senki sem követelheti, hogy ezeket a cikketeket a békebeli mértékben és minőségben kapja meg, de azt mindenki megkövetelheti, hogy ezeket úgy osszák el a honvédség és a lakosság között, hogy a nyersanyagok a termelés szolgátaba álljanak. A szervezetek nem azért vannak, hogy gyűléseket tartsanak és megállapítsák, hol vannak a bajok, hanem azért, hogy együtt dolgozzanak a kormányval és a bajokat enyhíteni igyekezzenek. Jöjjen segítségünkre az országos mezőgazdasági kamara is, mert együttes erővel biztosítani tudjuk a mezőgazdálkodás és az ország rendjét, aminek pedig ugyanolyan a fontossága, mint a harctéri eseményeknek.

Az élénk helyesléssel fogadott beszéd után a költségvetési jelentést terjesztették elő.

Bárános Károly államtitkár a földművelési miniszter nevében köszöntötte a közgyűlést és bejelentette, hogy 20.000 bekecset, 200.000 méter férfiruhára való szövetet, 400.000 méter nadrágszövetet, 20.000 darab berliner kendőt és 150.000 pár bakancsot juttatnak a mezőgazdászoknak. Foglalkozott a mezőgazdasági

Mielőtt
cipőt rendel
vagy javíttat, keresse fel
NAGY FERENC
kistermelő cipészetét,
Rákóczi út 20 sz.

biztosítás kérdésével és a háziipari problémával. Ezután a jelentéshez szoltak hozzá az egyes felszólalók.

Szombaton este megkoszorúzza Szent László kivilágított szobrát vitéz Bély Alajos altábornagy

Nagyvárad, dec. 16. Lapunk egyik legutóbbi számában beszámoltunk a nagyváradi leventék szombati nagyszabású ünnepéről és közöltük a Szent László-téri ünnepség műsorát.

A levante-nap további műsora a következő: vitéz Bély Alajos altábornagy, a magyar ifjúság országos vezetőjének szövege után, dobpergés és harsonások zúgása közben indul meg a menet a Szent László-térről a gyorsleventék fáklyalobogtatásának kíséretében. A menetet gépkocsin az altábornagy és kísérete követi. Körülbelül 18 óra és 15 perc között történik meg a színes felvonulás a Schlauch-téren át a Székesszegyház elé, ahol díszes ornátusban pápi küldöttség várja az altábornagyot.

Szent László felmagasodó szobrát nemzeti színű égők világítják ki. A Himnusz hangjai mellett helyezi el az altábornagy a hódolat koszorúját a szobor talapzatán. Ezután szűkebb kíséretével a színházba hajtát az illusztris vendég. A színház előcsarnokában Arany Paszkal premontrai kanonok, a Levante Egyesület lelkes elnöke fogadja az altábornagyot.

Itt említjük meg, hogy a színházi előadásra elővételben lehet jegyet váltani a Levante Otthonban (Telefon: 38—11.)

A nagyszabású levante-nap színházi műsorának ismertetésére visszatérünk.

Új árakat engedélyezett a közellátásügyi miniszter az amatőr fényképek kidolgozására

A fényképész ipartestület a közelmúltban beadványt intézett a közellátásügyi miniszterhez és a fényképezési díjak, továbbá az amatőr munkák és fotokópiák díjainak újabb megállapítását kérte. Most érkezett meg ebben az ügyben a közellátásügyi miniszter döntése, mely szerint az amatőr munkák, fotokópiák és a másod- és harmadosztályú igazolványképek rögzített árához az egész ország területén egységesen legfeljebb 80 százalék felár hozzáadását engedélyezte.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Blóz Zoltán órák, ékszerész

Szent János utca 3. szám

beváltja, készíti, becsereéli, javítja

Ékszerét

Márkás svájci órák

Óratok, virágbross, karkötő izléses előállítására műhelyemben

Hogyan szerezték meg Bratianuék Erdélyt Oroszország segítségével?

Berthelot, Lloyd George és Clemenceau szerepe Erdély elszakításában

A hatvanhetes kiegyezéstől az első világháborúig eltelt aránylag békés években csak a nemzet legjobbjai figyelmeztettek azokra a veszélyekre, a magyarság léte körül leselkedtek. Vigan élték a béke arany napjait, megmámorosodtak hitt nagyságuktól, a nagy problémák felett elsiklottak a tekintetek, a parlamentben divott a sérelmi politika, az egyre fenyegetőbb szociális kérdések — rendörkérdések — szelidültek, s nem csak mondták, de őszintén érezték is: „Extra Hungarum non est vita.”

A dunaparti képviselőházban, amely éppen ezekben az években készült el Nagymagyarország szimbólumaként, Ugron Gáborék, Tiszák, Wekerlek és a magyar alkotmányos élet immár történelmi nagyjai mellett helyet foglaltak, sőt szerepet vittek a politikai életben, Maniu, Vajda, Hodzsa és annyian, akik a magyarság szempontjából olyan szomorú szerepet kaptak a huszas évek megrázó eseményei során.

Sajnos, a magyarság alig-alig vette észre azt az aknamunkát, amely határain belül folyt. Nem tudta, hogy a pétervári szalonokban a háborút megelőző időkben Bratianu fivérek nem elégedtek meg a Romániának odaigért Erdélyrésszel, alig figyeltek a nemzeti körökben szított mozgalmakra, s amikor Benesék nyíltan kiálltak a porondra, agitációjuk ellen alig volt ellenszer.

Most, hogy Románia jónak látta az egyesülés évfordulóján Erdélyre vonatkozó vélt történelmi jogát a világ közvéleménye elé tárni, annak ellenére, hogy az öntudatos magyar közvélemény már megadta a választ, nem lesz érdektelen Horváth Jenő egyetemi tanár könyvének azt a részét idézni, amely Erdély elszakítását tárgyalja.

Az orosz diplomácia — írja Horváth Jenő — Erdélyt már 1911 őszén Romániának ígérte oda. Igaz, hogy azt a szövetséglevelet, amely Romániát 1883 óta Németország és Ausztria-Magyarország szövetségéhez fűzte, még 1913-ban is (1920-ig terjedő hatállyal) meghosszabbították, de az orosz hatalom Erdélyt Románia felszabadítandó földjeként állította Bukarest szeméi elé.

Szaszonov orosz külügyminiszter pedig Bratianu román miniszterelnök társaságában Brassóba kocsizott és megmutatta neki azt a területet, amelyet Oroszország, segítségével könnyen megkaphat, ha Szerbia mellé áll. A szarajevói merénylet valóban háborúhoz vezetett Ausztria-Magyarország és Szerbia között, de Bratianu azután is megtartotta semlegességét, hogy kéz alatt Kelet-Magyarország-Erdély, a tiszántúli vármegyék és a Bánát megszerzése iránt hozzájutott írásbeli orosz ajánlatot magáévá tehesse.

Az orosz katonai hatalom veresége és Szerbia megszállása után a nyugati hatalmak is hozzájárultak azokhoz a területi engedményekhez, amelyeket Szaszonov 1914-ben Bratianunak tett és így jött létre az 1916 augusztus 17-iki bukaresti

szerveződés, amely Magyarország keleti felét a Tisza vonaláig Romániának juttatta. Az orosz ígéretek elmaradása következtében azonban magára maradt, Erdélybe nyomult csapatait a német és magyar seregek megverték és az alduai síkságra szorították, Mackensen tábornagy német-bolgár hadserege felé. Így történt, hogy december 6-án Bukarest elesett és hogy az 1918 május 7-iki bukaresti békeszerződésben Románia lemondott az orosz hatalomtól megígért magyarországi területekről.

Ausztria-Magyarország a háborút az 1918 november 3-iki páduai fegyverszüneti szerződésben akként fejezte be, hogy a magyar állam egész területét megtartotta.

Ugyanakkor azonban a vesztes háború visszahatásaként forradalom tört ki és olyan kormány alakult, amely a nemzetiségeknek a szabad rendelkezés jogán való megállapodást kínálta fel. Jászi Oszkár nemzeti miniszter javaslatait az aradi tárgyaláson megjelent román politikusok Maniu Gyula vezetése alatt visszautasították, a román hadsereg pedig a forradalomtól lefegyverzett magyar állam határait átlépve, a bukaresti titkos szerződésben Romániának ígért terület elvételére indult.

A román lakosság a december 1-én Gyulafehérvárott megtartott népgyűlésen a csatlakozás mellett határozott, a szászok, kiknek földje már nagyrészt román megszállás alatt volt, csatlakoztak, a magyarság és székelység pedig a passzív ellenállás útjára lépett. Fegyveres ellenálláshoz nem kapott megfelelő alátámasztást, mindenki abban a feltevésben élt, hogy a fegyverszüneti szerződés alapján eszközölhető és eszközözendő katonai, nem pedig politikai megszállásról van szó. A román királyi csapatokat vezető Berthelot francia tábornok megnyugtatóként kijelentette, hogy a román csapatokat francia csapatokkal fogja felváltani.

A román csapatok a fegyverszüneti szerződés megszegésével vonultak be és eszközölték politikai megszállást, a bukaresti titkos szerződés által odaigért magyar területeket a balkáni román államba bebeleztek és emiatt Bratianu a párizsi békekonferencia hatalmai előtt nehéz helyzetbe került. Lloyd George azt kérdezte tőle, hogy a gyulafehérvári gyűlés Erdély nemzetgyűlése volt-e? Ha nem az volt, úgy nem lehet azt állítani, hogy Erdély sorsa felől az igényelt terület lakossága határozott. Aztán azt kérdezte, hogy a megszálló csapatok entente-csapatok, vagy román kormánycsapatok, mert az első esetben az entente rendeletére ki kell vonulniok, második esetben pedig Erdélyt vonatkozó döntés hiányában nem tarthatják meg. Bratianu nem válaszolt, de amikor azt kérdezték tőle, hogy a területet milyen jögon kívánja megtartani, azt felelte, hogy a fegyver jogán. A román uralom alá került magyarság jogainak védelmére megalkotott kisebbségi szerződés aláírás

helyett Bratianu tüntetőleg elutasította, előbb azonban közzétette az 1916-iki titkos szerződést, amelyben Anglia, Franciaország, Itália és Oroszország Magyarország keleti harmadát a balkáni Romániának ítélte oda.

Bratianu elutasításának érdekes mellékzöngéje is volt. A szerb és román delegátus ugyanis nem tudott megegyezni a Bánátra vonatkozóan. Szerbia delegátusa kijelentette a hatalmak előtt, hogy Romániának semmi követelni valója nem lehet, mert 1918-ban a központi hatalmakkal különbékét kötött és ezzel az 1916-iki titkos szerződést ő maga hatálytalanította. Később Clémenceau francia minisz-

Macskák kórházlaltása

a Széchenyi-téri kioszkban még december 19-ig nyitva

terelnöknek népszavazásra való javaslatát elutasították, 1920. június 4-én pedig Trianonban aláírt békeszerződés Erdélyt a Tiszától Romániának ítélte oda.

A nagyhangu román kijelentésekkel szemben ime a tények. Ezeréves jog? Bratianuék csupán azért kaptak biztatást Erdélyre, mert Románia árulást ígért cserébe. Mint ahogy történelmi szereplésük is telve van hasonló, dicsőnek alig mondható tettekkel. A magyarságnak azonban jó tudnia ezeket a tényeket, hiszen az első világháború méregkeverői megismélik játékaikat, csak azt nem veszik számításba, hogy Magyarország is sokat tanult...

Szilveszteri záróra: éjjel 1 óra

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny csütörtöki száma közzé a belügyminiszter rendeletét, amely szerint december 31-én, Szilveszter napján mindennemű nyilvános és szórakozó helyiség éjszaka egy óráig tartható nyitva. Az említett helyeken a szokásos szórakoztató zenélés az ország egész területén egy óráig engedélyezhető. Felhatalmazza a belügyminiszter az első fokú rendőrhatalóságokat, hogy a szini, mozgófénykép és egyéb előadások, hangversenyek, táncmulatságok és össztáncok záróját ezen a napon szintén egy órában állapíthatják meg.

Tőkés Ernő volt bukaresti református esperes ügye a Házban

Szinyei Merse miniszter nyilatkozott a színészgyűlésről

Budapestről jelenti: A képviselőház szerdai ülésén Tasnády Nagy András elnök röviddel háromnegyed 6 után a rendkívüli felhatalmazás vitáját felbeszakította és bejelentette, hogy a Ház áttér az interpellációkra. Először az elnök felolvasta a belügyminiszternek és a kultuszminiszternek az elhangzott interpellációkra adott írásbeli válaszát. A belügyminiszter válasza szerint az erdővidéki tudószanatoriumokat hamarosan üzembehelyezik.

A kultuszminiszter írásbeli válaszában kijelentette, hogy az állami színházak tagjai nem vettek részt a kifogásolt értekezleten és a maga részéről helytelennek tartja ha színészek a napi politikába avatkoznak. Csodálkozással veszi tudomásul, hogy jönevű és tehetséges színészek megjelentek a szobanforgó ülésen. Gondoskodni fog, hogy a színészek a színészkamara szellemi ténykedéseikben ne lépjenek túl.

A sorrakövetkező interpelláló képviselők közül először Incze Antal intézett kérdést a kultuszminiszterhez a színházi és művészi körökben még mindig folyó baloldali szervezkedésekről és ennek során szóváltette a színházak mostani műsorán levő darabok szellemét és tartalmát.

Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter erre a kérdésre a válaszadást a legközelebbi alkalomra helyezte kiállításba.

Tamcskó Vladimir szintén a kul-

tuszminiszterhez interpellált a tanítók áthelyezése ügyében.

Közi Horváth József a belügyminiszterhez interpellált a film-cenzura megszigorításáról és kifogásolta a „Botrány” és a „Féltékenység” című film tartalmát. Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek.

Szabó Gyula a honvédelmi miniszterhez intézett interpellációjában a honvéd hősi halottak emlékének az eddiginél hatályosabb módon való megőrzéséről.

Mester Miklós a táncmulatságok és a bálók végleges megtiltását kérte a belügyminisztertől a háború tartamára.

Szabó Gyula a vallás és közoktatási miniszterhez intézett interpellációjában a leánynevelés rendelettel kapcsolatban.

Biró István a belügyminiszterhez és az igazságügyminiszterhez intézett kérdést Tőkés Ernő volt bukaresti református esperes romániai üzelmek ügyében. Tiltakozott az ellen, hogy ez a személy Magyarországon tartózkodási engedélyt kaphatott.

Rapcsányi László interpellációjának elmondására halasztást kért és kapott, majd Palló Imre a tüzfaiállítás terén mutatkozó visszacsúszásokat szóvá a földművelési miniszterhez intézett interpellációjában. Az interpellációkat kiadták a illetékes minisztereknek. A képviselőház szerdai ülése 9 óra 10 perckor ért véget.

Intézkedések az áramfogyasztás csökkentésére

(Nagyvárad.) Az üzemigazgatóság ülést tartott, amelyen az áramfogyasztás csökkentésére vonatkozó intézkedéseket beszélték meg. Bazilli Mihály igazgató beszámolt arról, hogy a nagyüzemeket éjjeli munkára kellett fogni, a kisüzemeknél pedig olyan nappali beosztást kellett előírni, amely szerint ezek egyrésze délelőtt, másrésze pedig délután dolgozik. Ez intézkedések eredményeként az áramelőállítás esücssteljesítménye a legnagyobb napi áramfogyasztás időpontjában mérsékelt és így az üzem munkájának folytonossága biztosítva van.

Karácsonyra, Szilveszter napjára és újévre felfüggesztették a taxikorlátozásokat

A közönség érdekeinek szolgálatára a kereskedelemügyi miniszter intézkedett, hogy december 24-én és 25-én, továbbá december 31-én, Szilveszter napján és január 1-én, újépnapján a különben fennálló autótaxiforgalmi korlátozásokat függeszték fel. Ezekben a napokban tehát minden korlátozás nélkül — éjszaka is — igénybe veheti a közönség az autótaxikat.

Felhívás a leventék munkaadóihoz

Tisztelettel hívom fel a leventék munkaadóinak figyelmét arra, hogy a f. hó 18-án, szombaton rendezendő levente ünnepséggel kapcsolatban levente alkalmazottaik kivonulásait ne gátolják (különösen a szombati ünnepélyre), mert a Parancsnokság a mostani erősebb igénybevétel miatt a jövő héten teljes szünetet ad, tehát levente foglalkozás nem lesz.

Nagyvárad, 1943. december 14.

A Lev. Egyesület Elnöke.

Szolgáltatásos gyógyszertárak:

III. CSOPORT:

HIGYŐ gyógyszertár, Bémer-tér 1 (Hétsz L.) 15-68.

II. HAKÓGZI F., Szacsavay-u. 28. (Csanda E.) 17-47.

OROSZLAN gyógyszertár, Mussoliniter 14. (Mihályi L.) 32-91.

MADONNA gyógyszertár, Sztaroveckhy-u. 20. (Dr. Medvigy F. bérlő Feder Vilmos) 33-67.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombathéppel reggeltől a következő szombathéppel tart.

December 21-től több utcában nem kézbesítik ki a csomagokat

A csomagforgalom nagymérvű megnövekedésével a város területén a csomagok házhoz kézbesítésére a jelenlegi szállító eszközök elégtelennek bizonyultak. A háború okozta nehézségek (kocsi és személyzet hiány, fogattartási nehézségek) következtében, újabb csomag házhoz kézbesítő járatok beállítására nincsen lehetőség.

Ennélfogva 1943. december hó 21-től a városnak a Körös jobb partján az olasz város részen levő területen a Pray György, Pázmány Péter, báró Eötvös utca, Balassa tér, Attila, Halász és Fiumei utcák vonalától kifelé, vagyis Biharpuspöki felé eső területeket, valamint a Vörösmarty Mihály-utca 59. és 20. számától és a Kálvária-utcának a vasúti pályán túli területen, a csomagok házhoz kézbesítését be kellett szüntetni.

Ugyszintén a városnak a Körös bal-

partján levő területén a Lovas, Sándorffy József, Damjanich, Szentlélek, Gróf Majláth, Lehel, Wagner Richard-utcáktól nyugatra, Tisza István-úttól délre eső területen, a Rimler Károly, Szeptember 6-utcáktól, Kapisztrán János tértől, Frangepán Kristóf, Liszt Ferenc, Anonymus, Ghillányi-ut 30 és 41-től, Dr. Károlyi Irén, Malom, Kocsán János, Gyár, Hid és Hodossy Miklós utcák vonalától délre, a Kommandáns rét, illetve Váradszöllös felé, valamint a vasúti pályán túl, Kolozsvári út felé eső területeken a csomagok házhoz kézbesítését meg kellett szüntetni.

A megjelölt területekre szülő csomagok szállítólevelét folyó évi december hó 21-től kezdődően, Nagyvárad 1. sz. postahivatal (Hitler Adolf-utca 12. sz.) fogja házhoz kézbesíteni és a csomagokat a címzeteknek onnan kell elvinni, illetőleg elvitetni.

Az elsötétítés előtt félórával be kell fejeződnie az éjjeli misének

A Magyar Kurir jelenti: Serédi Jusztinián hercegprímás az idei éjjeli szentmise időpontjával kapcsolatban a következőket rendelte el: Mindazon templomokban és kápolnáknak, amelyekben eddig is szoktak éjjeli misét mondani, karácsony vigiliáján este

egy szentmise mondható, mégpedig oly időpontban, hogy a szentmise az elsötétítés megkezdése előtt félórával befejeződjék és a hívők az elsötétítés megkezdésekor otthonukban legyenek. Ha a hívők hazatérésére több időre van szükség, az időpont megfelelőképpen módosítható.

December 22-én kezdődik és január 6-án végződik a karácsonyi szünet

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter úgy rendelkezett, hogy az ország valamennyi közép-, közép-fokú, szak- és népiskolájában a karácsonyi szünet december 22-én, szerdán kezdődik és január 6-án csü-

törtökön végződik. A magyar Kurir jelenti: Serédi Jusztinián hercegprímás a magyarországi összes katolikus iskolákra nézve úgy intézkedett, hogy a karácsonyi szünet december 22-étől január 6-ig bezárólag tart.

Befejeződött a „Szülők iskolája” előadássorozat az Immaculata intézetben

(Nagyvárad.) Egy hónap óta tart a „Szülők iskolája” az Immaculata intézetben, a Nagyváradai Iskolán kívüli Népművelési Bizottság keretében. Az utolsó előadást szerdán délután tartották, melyen Scholz Klára egyházközségi nővér „Szociális pályák” címen tartott igen figyelem-

remelő előadást.

— A társadalom élő valóság, mint a test és hol egészséges, hol beteg. A jelenlegi társadalom beteg. — állapította meg Scholz Klára. Régebben a sokoldalú betegséget karitatív alapon gyógyították, ma azonban — az előrehaladott és a megelőzés módszerén alapuló orvostudományhoz hasonlóan — igyekeznek magát a bajt megelőzni és így orvosolni. Szociális téren a római katolikus egyház vezet, azonban az áldásos és fáradságos munkához kevés a munkatér. 6-8.000 szociális nővérről volna szükség, akiket a szociális közép- és főiskolákban képeznek ki. Majd esett a szociális nővér hár fáradságos, de végtelenül áldásos munkáját, egy kedves szöveg-mondással fejezve be kitűnő előadását.

— Első gyermek az anyáé, a második az anyáé, a harmadik az egyházé, a negyedik a hazáé. — Utána Faber Lipótné, bankigazgató neje

az „Anyai hivatás”-ról beszélt.

Hangoztatta, hogy minden tisztelet és hódolat a fronton a hazájáért, családjáért harcoló katonáé, de teljes elismerés kell, hogy illesse az otthon szürke hősét: az édesanyát is. A mindennapi élet szürke robotjára idegőrlő csip-csup harcára csak valóságos anya, imádságos lélek képes. Véleménye szerint oklevelet kell a leánygyermek kezébe adni, hogy így dolgozhasson a közért. Amint férjhez megy, ott kell hagynia állását, mert akkor jobban tudja szolgálni családját és a közt is. Neveljük gyermekeinket úgy, hogy vállalják az anyaságot és annyiszor, ahányszor Isten akarja.

Befejezésül az intézet kórusa és kamara-zenekara együttesen adta elő Händel: „Jöjj béke angyalá”-t. Ezután a szülők nevében Csorba Jánosné, tanító özvegye megköszönte a tanfolyam rendezését, a kiváló előadásokat.

— Iskolában tanulni, de felelni is szokás — mondotta Csorbáné, — itt tanultunk és az életben, családi körünkben felelünk — reméljük jól.

Különben a „Szülők iskolája” befejeztével felvetődött egy újabb, a gyermekeknek tartandó előadássorozat kb. a pályaválasztás témakörrel. Ezirányban folyamatban vannak a megbeszélések.

Gyermekek gyermekekért fordulnak a felnőttekhez

A nagy világegésben meghatározó módon jelentkeztek a nagyváradi gyermekek, életjelt adva, hogy az új Európa építésének ők is részei akarnak lenni. Építeni akarnak magyar jövőt. Az ő jövőjük. A belső front erősítésének szolgálatába állottak ők is. A maguk frontján. Ők csak azt ismerik. A jobb sorsúak felfigyeltek szegényebb társaikra. Az iskolák padjaiban napról-napra több hely marad üresen, mert a tulajdonosa hol cipő, hol ruha, vagy pedig ezek hiányában betegség miatt nem járhat iskolába. A nagy társadalomban kialakult jó-szomszéd-ság a kis társadalomban is létezik, az összeforrtaság itt is áldozatra képes. A belső erkölcsi front kis harcosai elhatározták, hogy nincstelen társaiknak segítenek: ha kell ruhához, cipőhöz, vagy talán orvoshoz, orvosághoz juttatják társaikat, szomszédjaikat. Elhatározásukat tett követte. Műsoros előadást rendeznek a Szigligeti Színházban, melynek jövedelmét teljes egészében szegény iskolatársaik segélyezésére fordítják. Az iskolák hangosak kérdéseiktől: Igazgató bácsi, tanító bácsi, tanító néni, sikerülni fog az előadásunk? Sokan jönnek arra? És ha 1-10 és még több iskolás gyermek szereplésükkel kapcsolatos okból a Népművelési Titkári Hivatalba kerülnek, kipirult arccal, csillogó szemmel figyelik az ott érettként folyó lázas munkát. Bátorítva és bizó lémmel távoznak onnan. A színpadon 700 kis művész szerepel tartalmas és változatos műsorral. Ez a teljesítmény a nagyváradi népiskolák igazgatóságainak és tanítószághoz áldozatos és lelkes munkásságát dicséri. Hisszük és reméljük, hogy társadalmunk megérti a hívó szót, hogy így az erkölcsi sikert anyagi siker is fogja koronázni. A magyar gyermek magyar jövő. Segíts!

TOMPA FERENC

Üveg-, porcellán- és háztartás cikkek

Rákóczi-u. 5. NAGYVÁRAD Telefon: 11-38.

Meissen, Rosenthal, Herendi és más kizárólagos márkás készletek és diszporcellánok, ólomkristályok. Karácsonyi, esküvői és névnap ajándékok nagy választékban

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1. hóra 4.30 P.
 3. hóra 12.40 P.
 Postatakarékpénziári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kiszámlát nem adunk vissza.

Az éjféli szentmisére vonatkozó

udnivalókat, tekintettel arra, hogy a hívek összességét is érdekli, a nagyváradai lat. szert. egyházmegyei főhatóság ezutón adja tudomásul a fennhatósága alá tartozó plébániái hivatalokhoz a múlt év végén intézett rendelkezéseknek megismétlésével:

A Szentseges Atya 1940. dec. hó 1-én kegyesen megadott felhatalmazása alapján megengedem, hogy mindami templomokban és kápolnáknak, melyekben eddig is szoktak éjféli szentmisét mondani, karácsony vigiliáján este egy szentmise mondassék, még pedig oly időpontban; hogy a szentmise az elsőtétítés elrendelt megkezdése előtt félórával befejeződjék és így a hívek az elsőtétítés megkezdésekor otthonukban lehessenek. Ahol a hívek hazatérésére több időre van szükség, az időpont megfelelőképpen módosul.

A miséző papnak a miséje előtt négy órán át kell szentsegi böjtöt tartania. Karácsony ünnepén az illető csak két szentmisét mondhat, ha éjféltől a szentsegi böjtöt megtartotta.

Az esti szentmisén résztvevő hívek eleget tesznek a karácsonyi ünnepi misehallgatás kötelezettségének. Ha az esti szentmisén aldozni akarnak, nekik is négyórás szentsegi böjtöt kell tartaniuk. Aldozhatnak az esetben is, ha karácsony vigiliájának délelőttjén már áldoztak volna. Az ünnep napján azonban ezek már nem áldozhatnak.

A főispán és a polgármester főbnapos tartózkodásra Budapestre utazik. Nagyvárad, december 16. Dr. Hlatky Endre főispán és dr. Soós István polgármester péntek reggel Budapestre utazik. Résztvesznek a városok szövetségének gyűlésén és a beügyminiszteriumban folytattnak tájékozó tárgyalásokat. A főispán a budapesti sajtótudományi értekezleten előadást tart. A város vezetői kéddén érkeznek vissza Nagyváradra.

Görögországban nem lesz az idén karácsonya. Szófiából jelentik: (MTI) Athéni jelentés szerint a görög földművelésügyi miniszter megtiltotta, hogy a karácsonyi ünnepre fenyőgalyakat vágjanak ki vagy szállítsanak.

Ha mindennapi kenyérkereső munkáját nyugodtan és jól akarja végezni, akkor gondoskodjék mindenekelőtt arról, hogy belműködése és anyagcsereje rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, hogy reggelenként felkeléskor egy kis pohányi természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát!

Prima kivitelű arany és króm svájci órák

ÁCS TIBOR

Nagy választékban valódi és hamis ékszerek.

Nagyvárad, Széchenyi tér 5. szám.

Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak! Éjszaki és óraállítások

Olcsó karácsonyi ajándékvasár!

Eösz András szobrászművész kiállítását rendez Nagyváradon. Nagyvárad, december 16. Eösz András, az országos nevű szobrászművész Nagyváradra érkezett. A kiváló művész, akinek munkásságát a nyár folyamán ismertettük lapunkban, az Ujságíró Otthon vörös termében kiállítást rendez, amely vasárnap délelőtt nyílik meg.

Levente díszelőadásra jegyeket a Levente Otthonban (Tel. 38-11) csütörtökön és pénteken, szombaton pedig a színház pénztáránál lehet venni.

FELHÍVJUK A NEMZETVÉDELMI KERESZTESEK-et, hogy a Levente Egyesület díszünnepségén való részvétel céljából december hó 18-án, szombaton délután pontosan háromnegyed 5 órakor gyülekezzenek szervezetünk Széchenyi-tér 1. szám alatti helyiségében. Országos Nemzetvédelmi Szövetség nagyváradai és biharmegyei szervezete.

Kerámiai dísz tárgy-kiállítás az Ujságíró Otthonban. Nagyvárad, december 16. Nagy Sári, debreceni iparművész péntek este nyitja meg kerámiai dísz tárgy kiállítását az Ujságíró Otthon könyvtártermében.

Roosevelt, Sztalin és Churchill utca Teheránban. Stockholmból jelentik: (MTI) Teherán város előjárósága, mint az angol hírszolgálat jelenti, elhatározta, hogy a város három főutcáját Rooseveltről, Sztalinról és Churchillről nevezi el.

BETÖRŐ JÁRT DR. KRÜGER JENŐ LAKÁSÁN. Nagyvárad, dec. 16. Dr. Krüger Jenő, az Ügyvédi Kamara elnöke jelentette a rendőrségnek, hogy a Schlauch-tér 20. szám alatti lakásáról ellopták városi bundáját „nutria” béléssel. A tolvaj a lezárt folyosón lévő ugyan-csak lezárt szekrényből lopták el a kabátot. A rendőrség megindította a nyomozást.

Legszebb karácsonyi ajándék

Somhegyi Iréntől egy művészi lénykép

Rákóczi-út 6.

Ujabb földrengés volt Törökországban. Isztanbulból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Szerdán kora reggel az Anatólia keleti részében lévő községekben könnyű földrengést éreztek, amelyek egyelőre kárt nem okoztak.

FÜRESZPORT LEHET FARA BECSERÉLNI. A rendőrkapitányság ezutón tudatja az érdeklődőkkel, hogy nagyobb mennyiségű fűrészport hajlandó adni tüzfáért. Az érdeklődők forduljanak a rendőrség gazdasági hivatalához, első emelet 16. számú szoba.

Eddig százezer a washingtoni influenzások száma. Newyorkból jelentik: (B. T.) Az influenzajárvány az Egyesült Államokban is mindjobban terjed. Kanada nagy városaiban oly nagy méreteket öltött a járvány, hogy akadályozza a haditermelést. A Washingtonban a megbetegedések száma körülbelül százezer. A kongresszus tagjainak húsz százaléka influenzás. Sok megbetegedést jelentenek Philadelphiből, Newyorseiből, Newyorkból és Holywoodból.

A gondtalan fiatalság szivderítően aranyos filmje

A sas visszatér

Bemutató pénteken a CASINO-ban

BELVAROSI Pénteken bemutató

Herceg Ferenc ragyogó új filmje

A lép virága

Fényes Aliz Jávor Pál Jegyelővét 12-1-ig Kedvezményes jegyek csak 21-től érvényesek

Kültürünnepséget rendez az unitárius egyházközség. Nagyvárad, december 16. A nagyváradai unitárius egyházközség december 19-én délután 6 órai kezdettel kultúrünnepséget rendez a Magyar Házban. Az ünnepély műsora a következő: 1. Hymusz. Éneklő a közönség. 2. Előadás „Miért szakadt reánk Trianon” c. tartja: Lőrinczy Géza nagybányai unitárius lelkész, teológiai magántanár. 3. Egy Istenünk egy magyar hazánk c. egyházi ének, éneklő: Köntés Béláné, orgonán Klári: Herman Ilona városi tisztviselő. 4. Petőfi S.: Egy gondolat bánt engemet c. költeményét szavalja: Gönczy Sándor honvéd. 5. „Magyar nevek a bibliában” címen előadást tart köröspataki Kiss Károly bihari unitárius lelkész, író. 6. Éneklőfűrészen: dalokat ad elő Köntés Béla lelkész, orgonán kíséri Barabás Ernő. 6. Bezárót mond: Köntés Béla. Belepti díj nincs, az orgona alap javára szíves adományokat köszönettel fogadunk.

Európai gazdasági hírek
 (Bukarest.) A minisztertanács hozzájárult a rádióelőfizetési díjak 30-35 százalékos emeléséhez. Magánhasználatra szolgáló kristálydetektoros készülék használati díja november 1-től évi 1200 lei, lámpás készüléké 3000 lei. A nyilvános helyiségekben, üzletben, vagy egyéb nem magánlakásban felszerelt készülék használati díja, — három városkategória szerint 7000, 10.000, illetve 12.000 lei. A földműves rádióhallgatók kedvezményes díja kristálydetektoros készülék használati díjért évi 240, lámpásért 600 lei. Díjtalanul tarthatnak üzemben rádiókészüléket a hadirokkantak, lábadozó sebesültek és a vakok.
 (Bukarest.) Hivatalos közlemény jelenti, hogy november végén Galatz és Turnu-Severin között megszűnik a dunai személy- és áruforgalom. Az utolsó hajók Turnu-Severinből november hó 26-án, Galatzból november 29-én indulnak. A Duna többi részén a hajóforgalmat változatlanul fenntartják.
 (Bukarest.) Az árkormánybizottság november elsejével a következő új cukorárakat állapította meg: kristálycukor, nagykereskedelemben 165 lei, kicsinyben 170 lei, kockacukor 171, illetve 176 lei kilónként.
 (Isztanbul.) A török államvasutak igazgatóságának közlése szerint a vasút átlagos havi bevétele 5.7 millió font. Az 1942. évi havi átlag 4.3 millió volt. Az emelkedést nemcsak az idén életbeléptetett 23-30 százalékos díjemelésnek tulajdonítják, hanem a teherforgalom jelentős mértékű növekedésének is. 1942-ben a török államvasutak összes bevétele 40 millió font volt, az idei bevételt 60 millióra becsülik.
 (Zágráb.) A horvát földművelésügyi miniszterium közlése szerint a jövő évben Horvátországban is megkísérik néhány Kelet-Európában is termesztendő, ellenállóképes gyapotfajta meghonosítását.
 (Pozsony.) A pénzügyminiszterium 100 millió szlovák korona értékű papír váltópénzt hoz forgalomba. A váltópénz kibocsátásáról szóló felhatalmazás értelmében a pénzügyminiszteriumnak 540 millió értékű váltópénzt áll jogában kibocsátani, amiből eddig mindössze 220 millió korona értéket hoztak forgalomba.

Nagy Sári

porcellánfestő iparművész kiállítás

az Ujságíró Otthon külön termében. Kézifestésű és művészi porcellántárgyak. Nyitva délelőtt 11-től egész nap.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést a nagyváradai munkanélküliek

(Nagyvárad.) A nagyváradai m. kir. Allami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Denső-u. 28. telefon: 25-76) 1943. évi december hó 15-én kelt kimutatása szerint, az elmúlt héten elhelyezett 18 egyént.

Jelentes foglalkozást kaphatnak:

2 asztalos, 5 bádógos, 1 borbély, 3 lakatos, 1 szabó, 1 kovács, 7 napszámos, 4 szolgáló, 6 állandó háztartási alkalmazott, 4 mindenes főzónő, 4 szakácsnő, 19 bejárónő, 2 gyermekleány, 3 mosogatónő, 1 ápolónő, 1 szobalány.

Foglalkozást keresnek:

9 ipari szakmunkás, 11 gyári, befanított és egyéb segédmunkás, 5 kereskedő segéd, 2 tisztviselő, 1 tisztviselőnő, 1 ápolónő, 5 bejáró takarítónő, 8 állandó háztartási alkalmazott, 3 szakácsnő.

Elhelyezést kereső tanonc:

1 lakatos.

Foglalkozást kereső ipari szakmunkások:

Asztalos 1, gépész 3, kályhás 1, kárpitos 1, kovács 1, kőműves 1, villanyszerelő 1.

A munkakeresők személyesen jelentkezzenek. Közvetítés teljesen ingyenes.

Mi ujság a piacon?

Nagy felhozatal zöldségfélékben

Nagy felhozatal zöldségfélékben (Nagyvárad.) A hetipiacon még mindig nagy felhozatal van zöldségfélékben, Széna, fa, tejtermékek kínálata teljesen megszűnt. Hatósági árak a következők:

Gyümölcsfélék (közepes felhozatal): 1 kg. alma 2-4 pengő, 1 kg. körte 2.50-3.50, 1 kg. hecsedli 1.20-1.50, 1 kg. gesztenye 3.-4.20.

Zöldségfélék (nagy felhozatal): 1 kg. burgonya 0.33, 1 kg. szárazbab 0.97, 1 kg. répa 0.36, 1 kg. borsó 0.68, 1 kg. hagyma 0.24-30, 1 kg. cékla 0.30-40, 1 kg. káposzta 0.34, 1 kg. olasz 1.20, 1 kg. karfiol 1.-1.50, 1 kg. petrezselyem 0.51, 1 kg. karalábé 0.50, 1 drb retek 0.10-20, 1 kg. spenót 2.20, 1 drb torma 0.30-0.50.

Élőállatok (gyenge felhozatal) 1 ézaryasmarha kg. 2.10, 1 kg. fejős tehén 2.-, 1 szopós borjú 2.20, 1 malac 160-280, 1 igazló 500-950, 1 parádéslo 1000-2000.

Tejtermékek (senmi felhozatal) 1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 10.20, 1 kg. juhtúró 5.80, 1 kg. tehéntúró 1.76, 1 kg. tejfel 2.20, 1 kg. sajt 4.20.

Kenyér: 1 kg. egységes 0.58.

Szárnyasok: (gyenge felhozatal) 1 kg. l. o. csirke 4.40-5, 1 kg. sovány lba 4.80, 1 kg. pulyka 4.20-4.80, 1 kg. sovány ruca 4.20, 1 tojás 0.24-0.32.

Húsarak: 1 kg. marhahús 5.10, 1 kg. disznóhús 5.-, 1 kg. növevény-marha 5.40, 1 kg. juhhús 4.50, 1 kg. bivalyhus 4.70, 1 kg. tepertő 5.60.

Haljelék (közepes felhozatal) 1 kg. sülyu ponty 6.-, 1 kg.-on feül 2.30, 1 kg. Köröshal 3.50 P.

SPORT

Megkezdte készülődéseit a NAC a karácsonyi Serlegmérkőzésekre

Az őszi bajnoki idény befejeztével még nem térhet pihenőre a NAC csapata. Előtte áll még egy Magyar Kupa mérkőzésnek és a Karácsonyi Serleg csatájának. Most vasárnap kerül sor a zöld-fehérek első Kupa-mérkőzésére Nagyváradon az NSE-vel, egy héttel később pedig a karácsonyi tornán vesz részt a csapat csak majd azután mehetnek jól megérdemelt szabadságukra a fiúk.

E héten csak egy edzést tart a csapat, mert az idegfeszítő bajnoki küzdelmekben túl igénybe volt véve az együttes s különösen a két utolsó mérkőzés vett ki sokat a csapatból. Ma délután tart edzést a NAC az Er-

zsébetligeti pályán. A gyakorlást Szuhovszki Bertalan testnevelési tanár vezeti le, mivel Rónay Ferenc edző már megkezdte hutheti szabadságát.

Megkérdeztük Szuhovszki Bertalant, hogy mi a csapat további edzési programja?

— Ma csak az utánpótlás csapatának és azoknak az elsővonalbeli játékosoknak tartunk edzést, akik nem szerepeltek a legutóbbi mérkőzésen, vagy szükségük van a mozgásra. A jövő héten azonban már, mint rendesen, három edzést tartunk, mert azt akarjuk, hogy a csapat az idén is szépen szerepeljen a Karácsonyi Serleg mérkőzésein.

SZÍNHÁZ

TOSCA

A kolozsvári operaegyüttes vendégjátéka a Szigligeti Színházban

A kolozsvári Nemzeti Színház operaegyüttese programszerűen ismét átjött Nagyváradra, hogy két operát előadjon. Egész nagyarányú megmozdulás ez, a kolozsvári állami színház nemcsak szolistáit küldi át ezekre az alkalmakra, hanem zenekarral, karszeméllyel, díszletekkel, jelmezekkel és technikai berendezésekkel mondhatni mindenestül átköltözködik, az utolsó stábot sem hagyja otthon, akinek a másorra tűzött operákban dolga van. Mintegy kétszáz személy és a kellekek egész raktára érkezett Nagyváradra s ezzel a hatalmas felkészültséggel jelentkeznek a kolozsvári „operisták” a nagyváradai közönség előtt.

A városban ez alkalommal is rendkívül érdeklődés mutatkozott az előadások iránt. Már napokkal ezelőtt elkeltek az összes jegyek, úgyhogy csalódott az, aki abban reménykedett, hogy az esti pénztárnál legalább karzati állóhelyet sikerül biztosítania magának. Szerda este a Tosca előadása előtt egyáltalában nem is volt pénztárnyitás s csak véletlenül sikerült egyeseknek az előcsarnokokban egy-két jegyhez jutni olyanoktól, akik a korábban megváltott jegyekre akadályoztatásuk miatt nem tarthattak igényt.

A Tosca előadására tehát szakadásig megtelt a Szigligeti Színház. S a kolozsváriak meg is felelték ennek az érdeklődésnek. Puccini örökös művét gyönyörű kiállításban, gondos rendezésben, a zenei feladatok magas színvonalon álló megoldásával mutatták be.

Tosca szerepét Takáts Paula énekelte. Drámai csengésű hangja itt-ott nélkülözte ugyan a lírai melegségeket s játékában sem jelentkezett mindenütt az átéltség ereje, de biztonsága, fölüényes technikai készsége, remek szövegkijtése, a kiváló énekesnők sorába emeli őt. Nagy sikere volt. A második felvonásbeli imáriát annyi művészi odaadással, oly megindítóan énekelte, hogy a közönség percekig tartó tapsal ünnepelte és megismételtette az áriát.

Goldin Imre, aki Cavaradossi szerepét énekelte, jelentős művészi multra tekintethet vissza. Számos nagy európai színpadon énekel már s a kolozsvári operaegyüttes legkiemelkedőbb értékei közé tartozik. Kissé küzdött a számára szo-

katlan magyar szöveggel, s szárnyaló tenorja az alsóbb hangokban némi fátyolozottságot mutat, de az érzések belső hevét magával ragadó erővel, s a finom árnyalatok maradéknélküli érvényrejuttatásával interpretálja. Színészi alakítás tekintetében is kiváló nyújtott s harmadik felvonásbeli levélárijája tomboló lelkesedésre ragadta a közönséget. Ezt az áriát meg is kellett ismételnie.

Scarpia rendőrfőnök szerepét M. Horváth József énekelte. Mélyzengésű, kellemes hangja remekül érzékelteti a scarpiai indulatok végzettségét és nagy jeleneteiben komoly alakító készségről is tanúbizonyságot tett. Maszkja azonban nem volt elég szerencsés.

A sekrestyés szerepében Bakó József alakítása nem simul eléggé a zene jellemfestő árnyalataihoz, de éneke kifogástalan. A többi szereplők a gondos irányítás jelét mutatták.

A zenekart Vaszi Viktor karnagy színtel szívenedélyes odaadással vezényelte. Valószínűleg a kolozsvári színház nagyobb terjedelméhez méretezett zenekarvezetésnek tudható be, hogy a zenekar hangereje olykor túlharsogta a szolistákat s ez itt-ott zavarólag hatott.

A rendezés Vitéz Tibor érdeme. (*)

Színházi iroda közleményei

Déryné, Széppataky Róza születésének 150 éves évfordulójának megünneplésére december 17-én Herczegh Ferenc: „Déryné ifjasszony” című vígjátékát mutatja be a színház. Hamvay Lucyval a címszerepben. A hérteti előadásban, háromnegyed 7 órai kezdettel.

Névtelen asszonyt szombaton délután filléres helyárrakkal játssza a színház.

Szombaton este Levente előadás a színházban.

Vasárnap délután egynegyed 4 órakor olcsó helyárrakkal és vasárnap este háromnegyed 7 órakor rendes helyárrakkal az idény kimagasló sikerű operett-ujdonsága, a Fekete Péter van műsoron.

Badacsonyi kéknelyű című operett-ujdonság bemutató előadása ked-

den este háromnegyed 7 órakor lesz. A-bérletben szerdán este kerül színre. Csupa humor és kacagás! December 24-én délután 3 órai kezdettel Lucika karácsonya című gyermek mesejátékot mutatja be a színház olcsó helyárrakkal. Jegyek elővételben már válthatók.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön este 6 órakor: Traviata.

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: Déryné ifjasszony, bemutató hértel 13.

Szombaton délután egynegyed 4 órakor: Névtelen asszony.

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: Levente előadás.

Vasárnap délután és este: Fekete Péter.

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: Déryné ifjasszony, A-bérlet.

Kedden este háromnegyed 7 órakor: Badacsonyi kéknelyű bemutató hértel.

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: Badacsonyi kéknelyű, A-bérlet.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Téllikabátot ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 919

Jóhangú 3 + 1 rádió olcsón eladó. — Pece-u. 16. 192

Sürgősen eladó Szent Anna-utca 37. számú ház. Popovics ingatlanforgalmi iroda, Szent János-u. 6. Telefon: 1567. 251

Mély gyermekkosci és egy állóka azonnal eladó. — Értekezni: Görbe-utca 14. 2-4-ig. 246

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mély és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Zippzárjavítás felelősséggel, Jakab műszerésznel: Kossuth-u. 5. 64

Karácsonyi ajándéknak kiválóan alkalmas kerámia üveg s porocellán szerkesztett továbbá nagy keleti perzsa, ezüst és kézművek eladók. Batthyány-utca 20. ajtó 6. szám. 246

Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veezek Kiss Beláne, Kossuth-utca 3. Telefon 27-88. 131

Menyasszony és koezoruleány művirág fejdzsek és kezcscokrok. Ezüst-és aranylakodalmakra csokrok és kecsarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52 (Erzsébet-ligeti sportpályánál)

Kávéházakban és vendéglőkben ker. Magyar Lapok-at

Állást nyec

Nilgesz-telepen vagy környékén lakó lapkihordót felvesszünk. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

Perfekt főzni tudó szakácsnőt felvessz Fritsch hentesárúüzlet, Rákóczi-út. 749

KIADÓTULAJDONOS:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R.T.

A szerkesztésért felel: Dr. Paál Árpád főszekrény. A kiadásért felel: Dr. Virág Jeromos. Szent László-nyomda R.T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Denső utca 5. szám